

[Poul Dam.]

Forslag om motiveret dagsorden.

„Idet folketinget tilslutter sig, at det fremtidige byggeri inden for åndssvægeforsorgen skal ske i form af mindre institutioner, går tinget over til næste sag på dagsordenen.“

Dette er i overensstemmelse med det, ministeren og flertallet i udvalget har sagt, og jeg går derfor ud fra, at dagsordenen kan vedtages.

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se foran). Dette forslag indgår nu i forhandlingen.

Bertel Haarder (V):

I modsætning til fru Hanne Reintoft synes jeg, at udvalgsbehandlingen har været særdeles lærerig og særdeles grundig.

Man kan notere en række ting, når vi nu står ved afslutningen af sagens behandling. For det første er vi mange, som i månedsvis måtte kæmpe mod den påstand, at vi var ude på at skære ned på åndssvægeforsorgen. Det varede uendelig længe; det var meget få af de deputationer, der var i udvalget, som havde opfattet, at det ikke drejede sig om at skære ned, men at det drejede sig om at bruge pengene på en anden måde. Det er lidt deprimerende, at det tager så lang tid, før redelige hensigter bliver opfattet.

For det andet synes jeg, det har været et udmærket studium i, hvordan tekniske argumenter, når de opløses i deres bestanddele, viser sig at være betydelig mere politiske end tekniske. Vi har hørt meget om, at man skulle have disse fysiurgiske behandlingsfaciliteter et enkelt sted, og at man derfor også skulle have de åndssvæge dér, fordi det ellers ville koste en masse penge at køre rundt med dem, osv. Det viste sig ved nærmere eftersyn — socialudvalget har været på udflygt til Næstved og set institutionen dér — at disse faciliteter overhovedet ikke kunne begrunde en koncentration af patienterne, fordi de simpelt hen er billige og mobile, og fordi der intet er i vejen for, at man kan have disse faciliteter også på særdeles små institutioner. Så fik vi det ryddet af vejen.

Men så kom det med tidsfaktoren, nemlig

at vi — og især SF — blev beskyldt vældigt for, at man sinkede hele foretagendet ved dette her, hvor man må sige bagefter, at der er intet, der tyder på, at det tager længere tid at bygge små institutioner end store institutioner. Det eneste, der sinker foretagendet, er socialstyrelsens træghed med hensyn til at rette hjernevindingerne ind på en anden aktivitet. Det skal indrømmes, at den træghed kan sinke, men så er problemet også stillet op på den måde, det bør stilles op på.

Endelig vil jeg nævne, at sagen har vist en grundskavank i hele vores beslutningsmiljø her i folketinget. Når en regering kommer med et projekt og selvfølgelig kommer med det af god vilje, er det meningen, at der bl. a. skal stilles visse kritiske spørgsmål til projektet, men hvem er det så, der skal besvare de spørgsmål? Det er lige nøjagtig dem, der selv har lavet projektet. Andre steder kan man ikke gå hen. Derved henvises oppositionspartier til en underlig form for underhåndsvirksomhed, hvor man må stille spørgsmål om og om igen, og hvor man ligesom hele tiden må betvivle, om det nu er rigtigt, hvad de sagkyndige siger, fordi de måske er ude på et eller andet. Det skaber simpelt hen mistillid imellem folketingets partier og administrationen, at man ikke har et andet sted at gå hen med sine spørgsmål. Det synes jeg er en fundamental skavank. Det gælder også atomkraftværker og alt muligt andet, at det skaber mistillid, at de spørgsmål, vi skal have besvaret, skal besvares af lige nøjagtig dem, som selv har lavet de projekter, vi debatterer. Det kan vi ikke leve med i længden her i folketinget.

Men for at vende tilbage til det principielle mener jeg, konklusionen er, at vi er særdeles kompetente til at træffe afgørelser med hensyn til, om åndssvægeforsorgen skal udbygges i store eller små institutioner. Det er nemlig ikke nogen teknisk-medicinsk afgørelse, der skal træffes, og der er ikke noget med, at økonomiske grunde taler for det ene eller for det andet; snarere tror jeg, at økonomiske grunde, hvis de taler for noget, skulle tale for de små institutioner, men det afhænger selvfølgelig af, hvordan man indretter dem, normeringer osv. Sagen er, at dette er en ren og krystalklar politisk sag, hvor vi her i salen faktisk er de eneste, som er berettigede til at udtale os om, hvorvidt